

regions. After all, the structural changes in both the developed and transition countries, accompanied by the territorial concentration of economic activity. It is for this reason that ownership of certain distinctive features that make it possible to develop on the basis of innovation and to win the competition, the first priority is economic agents. The experience of developed countries such as the U.S. and the EU, shows that the establishment of post-industrial society and the competitiveness of the country is only possible by maximizing the innovation potential of the regions, taking into account the characteristics of each of them.

Keywords: regional competitiveness, investment and innovation, regional policy, economic growth.

Обострение конкурентной борьбы на рубеже XX–XXI веков обусловлено неравномерностью экономического и социального развития, которое проявляется не только в отдельных странах, но и регионах и отраслях. Именно поэтому формирование и реализация эффективных конкурентных стратегий международными компаниями и государствами для обеспечения своего высокого конкурентного статуса является приоритетной задачей в международной политике практически всех развитых стран мира. За последние несколько лет вопрос конкурентоспособности стал ключевым для всех субъектов экономических отношений. Необходимо заметить, что в современных условиях глобализации экономической и политической жизни стираются границы, и отдельные отрасли производства или даже регионы выступают как самостоятельные игроки на мировом рынке. В последнее время очень важным в контексте государственной региональной политики, а особенно в Украине, является исследование конкурентоспособности регионов. Ведь структурные изменения как в развитых, так и в государствах с переходной экономикой, сопровождаются территориальной концентрацией экономической деятельности. Именно по этой причине владения определенными характерными свойствами, которые дают возможность развиваться на инновационной основе и побеждать в конкурентной борьбе, является наиболее приоритетной задачей участников экономических отношений. Опыт таких высокоразвитых стран, как США и страны ЕС, показывает, что создание постиндустриального общества и повышения конкурентоспособности страны возможно лишь за счет максимального использования инновационного потенциала регионов, учитывая особенности каждого из них.

Ключевые слова: конкурентоспособность региона, инвестиционно-инновационная деятельность, региональная политика, экономический рост.

УДК 911.3

В.Л. Журавський,
канд. н. д. у., завідувач кафедри державного управління
та менеджменту, НУДПС України, м. Ірпінь,
М.П. Воронов,
помічник-консультант народного депутата України, м. Київ,
Є.М. Воронов,
магістрант НУДПС України, м. Ірпінь

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ТРАНЗИТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

Розглянуто проблемні питання регулювання інвестиційного процесу на державному та регіональному рівнях в Україні. Досліджено шляхи підвищення ефективності системи залучення внутрішніх та зовнішніх інвестиційних ресурсів. Проаналізовано організаційно-економічний механізм залучення інвестицій в регіон.

Ключові слова: інвестиційний процес, ринковий механізм, глобалізація, економічний фундаменталізм, регіональна інвестиційна політика, інноваційно-інвестиційна регіональна програма, інвестиційні моделі регіонального розвитку.

Ринковий механізм управління інвестиційним процесом на основі саморегулювання будується на теорії впливу об'єктивних економічних законів, що за умов гнучких механізмів відновлювали порушену економічну рівновагу; попиту й пропозиції; ефективної конкуренції, існуючою залежністю між споживанням і виробництвом; схильності до споживання чи заощаджень тощо. У кризові періоди держава брала на себе пряме управління, яке після урівноваження ситуації поверталось на

саморегулюючі основи. Але різні теорії не могли обґрунтовано пояснити причини економічних криз, процесів ціноутворення, грошового обігу; передбачити можливість світових криз і надати практичні рекомендації урядам країн з передбачення й недопущення криз, які набувають характеру світових із глибокими негативними наслідками. Методи управління й саморегулювання, як показала практика протягом ХХ ст. не можуть ліквідувати кризи національних економік [1–3].

Аналіз особливостей управління інвестиційним процесом в умовах ринку показав, що воно супроводжувалось теоріями, які формувались залежно конкретних ситуацій. Але жодна інвестиційна теорія не виявилась вичерпною, не змогла описати характер економічних процесів з урахуванням всіх параметрів впливу. Це означає, що кожна з цих теорій була обмеженою, діяла тільки певний період, після чого удосконалювалась і розвивалась. В умовах ринкової парадигми управління процес удосконалення залучення інвестиційних ресурсів триває.

Розроблені методики залучення інвестицій на місцевому рівні (підприємства, фірми, об'єднання) вже всіма визнано, проте з приводу регулювання інвестиційного процесу на державному та регіональному рівнях все ще точаться суперечки серед учених і політиків, зумовлені його загальною низькою ефективністю. Останнім часом були різноманітні підходи до даної проблеми [4–11].

Слабка інерційність є характерною як для перехідних економік, так і для таких, що динамічно розвиваються. Тому можна лише частково погодитися з твердженням, що найбільший ефект інвестування матиме в період спаду: «Ступінь регулювання залежить від фази циклу розвитку. У фазі спаду економічного розвитку мають превалювати директивні регулятори, у фазі розвитку – економічні (ліберальні)». Інвестування повинне зберігати своє значення і для економіки, яка виходить зі спаду, тобто для нинішньої економіки України.

Метою дослідження є проведення актуального на даний час аналізу можливостей підвищення ефективності системи залучення внутрішніх та зовнішніх інвестиційних ресурсів.

Дослідження особливостей управління інвестиційним процесом в умовах ринку показало, що механізм управління формувався разом із становленням та розвитком ринкової системи господарювання.

Держава управляла інвестиційним процесом безпосередньо у часи становлення ринкової системи та у кризові періоди, і опосередковано через регулювання законодавчими й адміністративними механізмами. У часи стабілізації економічного розвитку інвестиційний процес у сфері інвестиційної діяльності мав саморегулюючі механізми ринку, які функціонували в умовах ліберальної економіки на конкурентних засадах. В останні десятиліття, за висновками світової економічної думки, інвестиційний процес зазнає впливів, які виходять за суто економічні межі. Тому інвестиційні рішення приймаються суб'єктами господарювання вже не тільки на основі економічних параметрів, але й з урахуванням соціальних, політичних, національних, культурних тощо чинників.

Суть управління інвестиційним процесом в умовах ринку, за характеристикою зарубіжних теоретиків, полягає в управлінні цінними паперами. Метою управління є досягнення максимальної доходності при мінімальних ризиках. Суб'єктом управління виступає інвестор, об'єктом – цінні папери. Засіб управління – модель портфеля цінних паперів, за допомогою якого інвестор може обрати оптимальний із безкінечного числа можливих варіантів.

Невдачі державного управління інвестиційним процесом і ринкового саморегулювання потребують перегляду ринкової доктрини, яка будується на одній сутності, що характеризує весь минулий період, як період економічного фундаменталізму, суть якого полягає в тому, що економічне зростання держави вимірюється через зростання прибутку, який був у минулому головною рушійною силою капіталістичного виробництва. Він стимулював розвиток НТП і за рахунок цього самозростав. За останні півстоліття виробництво прибутку з головної рушійної сили поступово перетворюється на самодостатній процес, який не супроводжується розвитком НТП, тому що є інші джерела його самозростання – торгівля валютою. Крім того, світові фінансові активи значно перевищили суму реальних активів, що негативно впливає на соціально-економічний розвиток. Отже, цілком очевидно, що пошуки ефективних механізмів управління інвестиційним процесом можуть принести позитивні наслідки тільки тоді, коли дослідження вийдуть за межі економічного фундаменталізму. Без цього виходу проблеми наростатимуть більш швидкими темпами, ніж засоби їх розв'язання. Цей висновок необхідно врахувати в перехідній економіці України під час пошуків ефективного способу виробництва [3].

Управління інвестиційним процесом в умовах ринку, побудоване на саморегулюванні й опосередкованому державному управлінні, має несвідомий характер і уже не задовольняє потреб розширеного відтворення. Макроекономічні проблеми наростають швидше, ніж з'являються

механізми їх розв'язання. Глобалізація інвестиційного процесу вимагає переходу від несвідомого управління (за причинами) до свідомого (за метою), що зумовлює необхідність формування нових методологічних засад управління інвестиційним процесом.

Становлення нового способу виробництва у глобальних масштабах цілком залежить від зміни світогляду правлячих еліт окремих держав, які мають усвідомити, що наявна модель ринкового способу виробництва, рушійною силою якого є максимізація прибутку будь-яким способом, стала гальмом цивілізаційного розвитку і вимагає кардинальної реконструкції.

Забезпечення пріоритетів соціально-економічного розвитку регіонів України та необхідних темпів економічного зростання повинно підкріплюватися нарощуванням інвестиційних ресурсів, послідовним збільшенням частки капітальних вкладень в основні засоби, розширенням інвестиційних джерел та визначенням пріоритетних напрямів їх вкладення. Реалізувати такі пріоритети можливо лише за умови ефективної державної регіональної інвестиційної політики, та наявності дієвих механізмів її здійснення. У зв'язку з цим набувають особливої актуальності питання, пов'язані з формуванням механізмів активізації інвестиційної діяльності як на державному, так і на регіональному рівнях [12].

Важливим є сам організаційно-економічний механізм залучення інвестицій в регіон, під яким варто розуміти сукупність нормативно-правових державних актів, організаційних й економічних заходів, засобів, важелів, стимулів, що застосовуються органами регіонального управління і місцевого самоврядування в межах їх повноважень з метою формування на даній території (в регіоні) умов для розширеного відтворювання і забезпечення соціально-економічного розвитку [13].

Основними джерелами надходження інвестиційних ресурсів є державні вкладення; інвестиції, які здійснюються за рахунок підприємств і компаній (як вітчизняних, так і зарубіжних); інвестиції за рахунок ресурсів інвестиційних фондів і компаній, сформовані на основі акумуляції грошових засобів населення. Концепція регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкових відносин до конкретних шляхів залучення інвестиційних засобів відносить: економічно обґрунтовані нормативи амортизаційних відрахувань і створення галузевих та міжгалузевих фондів амортизації; випуск цінних паперів під конкретні проекти для більш широкого залучення засобів підприємств і населення; розширення іпотечного кредитування; залучення матеріальних, фінансових та інших ресурсів позабюджетних і інноваційних фондів, страхових компаній, комерційних банків, внутрішніх інвестиційних позик; використання іноземних інвестицій, кредитних ліній і кредитів міжнародних фінансових організацій тощо [9].

До джерел фінансування регіональних капіталовкладень відносяться місцеві бюджети в частині бюджету розвитку та позики [14]. У рамках чинного законодавства місцевим органам управління надається можливість здійснювати позики для фінансування активів тривалого користування. Так, у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» говориться, що рада або за її рішенням інші органи місцевого самоврядування відповідно до законодавства можуть випускати місцеві позики, цінні папери, отримувати кредити у банківських установах. На сьогодні інвестиційні можливості регіональних органів влади у фінансуванні регіонального розвитку обмежені. Середній рівень фінансування за рахунок місцевих бюджетів в Україні дорівнює 4-5%. Основною причиною є низький рівень дохідної частини бюджетів, що зумовлює брак засобів навіть на поточні й соціальні статті витрат, а також відсутність дієвих механізмів реалізації позик.

Важливим джерелом регіональних інвестиційних ресурсів є місцеві позики. Пріоритетним способом залучення позик є державні облігації як один із найперспективніших інструментів фондового ринку. В Україні поки що маємо досить обмежений і значною мірою негативний досвід випуску облігацій муніципальних позик. Ще одним недоліком інвестиційного механізму в Україні є відсутність інвестиційних банків, хоча об'єктивна ситуація в країні потребує створення механізму, який би обслуговував мобілізацію капіталу для інвестицій в реальний сектор економіки. Банківське інвестиційне кредитування також не задовольняє насущним потребам.

Розвиток інвестування за рахунок засобів страхових компаній в Україні також недостатній. З розвитком страхового ринку, збільшенням сум страхових операцій, збільшенням страхових резервів і власних засобів страховиків збільшується роль страхової системи в інвестиційному процесі. Але обсяг засобів, що акумулюються страховиками в Україні, на відміну від банківського, ще малий. Збільшення продажу страхових послуг сприятиме збільшенню інвестування. Збільшення інвестиційних можливостей страхової системи також могло б забезпечуватися наявністю державної компанії з перестраховки.

Досвід функціонування вільних економічних зон в Україні теж не можна однозначно оцінювати як позитивний або негативний. З одного боку, СВЕЗ можуть бути ефективним

інструментом механізму залучення інвестиційних засобів на конкретну територію, а з іншого, - порівнюючи досвід функціонування СВЕЗ в Україні й інших країнах світу, можна зробити висновок про наявність серйозних проблем з їх реалізацією в нашій країні [12].

На ефективність державного регулювання формуванням сприятливого інвестиційного середовища значний вплив здійснюють соціально-економічні умови регіону. Різкі відмінності у територіальному розвитку України вимагають детального дослідження умов кожного конкретного регіону для визначення найбільш адекватних напрямів, методів, інструментів регулювання активізації інвестиційних процесів. Інвестори надають перевагу промислово розвинутим, з вигідним економічним становищем регіонам. Незначний, порівняно з загальними потребами, (7-8 млрд. дол. США щорічно) загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, вкладених в економіку України, свідчить про маркетинговий характер витрат із метою вивчення українського ринку і первісного закріплення на ньому, тобто про перший етап формування й розвиток іноземного сектора.

Огляд існуючих механізмів залучення інвестицій в економіку регіонів та досвід інвестиційної діяльності багатьох європейських держав дав змогу зробити висновок про необхідність створення агентств регіонального розвитку (АРР) [15]. Агентство регіонального розвитку – це будь-яка організація, головною задачею якої є узагальнення колективного інтересу (вигоди) щодо розвитку певної території. За походженням АРР бувають створеними з ініціативи національного уряду, з ініціативи місцевих і регіональних органів влади і незалежні АРР, що функціонують як господарські товариства або як громадські неприбуткові організації. Це обумовлено такими причинами: відносною простотою створення, мінімальними витратами на фінансування, відносною автономністю у функціонуванні. Ефективність діяльності агентств регіонального розвитку можлива тільки за умови надання їм права участі в процесі ухвалення політичних та економічних рішень, які торкаються розвитку регіону.

Висновки щодо стану розвитку інноваційних процесів у регіональному масштабі можна зробити за результатами аналізу окремих показників інноваційної діяльності, а також у їх співвідносинах з валовою доданою вартістю (ВДВ), створеною в регіоні, як базового регіонального економічного індикатора, який входить з певною вагою до інших важливих соціально-економічних індикаторів регіону, наприклад до індексу розвитку людського потенціалу. ВДВ регіону визначається як різниця між обсягами випуску продукції, наданих послуг економічними одиницями – резидентами регіональної економіки і обсягом проміжного ними споживання, необхідного для випуску цієї продукції, надання послуг.

За статистичними даними відмічений незначний вплив інноваційної активності підприємств, а також фінансових ресурсів, залучених до інноваційної сфери діяльності в регіоні, на створену у ньому ВДВ шляхом збільшення її інноваційної складової - інноваційної продукції. Це свідчить, що за теперішніх умов інноваційний фактор ще не став визначальною детермінантою економічного розвитку регіону та змін міжрегіональних диспропорцій. При активізації інноваційного фактора у відсталих за темпами соціально-економічного розвитку регіонах він має стати ефективним механізмом регуляції та вирівнювання асиметричності їх соціально-економічного розвитку відносно інших регіонів країни. Засобом активізації інноваційних процесів у регіоні має виступати регіональна інноваційна політика.

На регіональному рівні практично єдиним джерелом фінансування інноваційних проектів є кошти Державного інноваційного фонду. Зазвичай, обсяги відрахувань до Держіннофонду і фінансування інноваційних проектів свідчать, що між ними зберігається значний розрив і перевага у фінансуванні віддається проектам найбільш ефективним з економічної точки зору. Вирішити ці проблеми повинна комплексна інноваційно-інвестиційна програма розвитку регіону, яка включила б у себе взаємозв'язок технічного переозброєння промислових і сільськогосподарських підприємств, з розв'язанням проблем всього народногосподарського комплексу області.

Саме такий підхід дозволяє, по-перше, через комплексний аналіз економічної ситуації в області розглянути проблему інновацій з різних точок зору: технологічної, екологічної, економічної, соціальної, демографічної, культурної, освітньої та інших; а по-друге, дає змогу збалансувати ресурсний і виробничий потенціал сусідніх районів і міст [16, с. 123]. Програма повинна бути середньостроковою і розраховуватись на 3 роки. У процесі її реалізації можливі зміни і доповнення, але щорічно її слід продовжувати на один рік, щоб вона була водночас і поточно, і постійно працюючою. Запровадження комплексного підходу до розробки інноваційно-інвестиційних програм дозволить забезпечити збалансований економічний, екологічний і соціально-культурний розвиток регіону, знайти шляхи вирішення найбільш гострих і значущих для області проблем.

На сучасному етапі економічного розвитку України розробку інвестиційних моделей доцільно

здійснювати на основі наукової методології передбачення розвитку інвестиційних процесів в регіоні, адаптації до загальних цілей розвитку регіону і держави загалом, до змін інвестиційного клімату. Базуючись на цьому, можливо сформулювати та обґрунтувати принципи побудови інвестиційних моделей регіонального розвитку, які базуються на використанні загальнонаукових та філософських законів і підходів (методологічні); передбачають врахування ієрархічних цілей розвитку суспільно-територіальних систем та узгодженість рішень на міжрегіональному рівні (стратегічні), врахування умов формування інвестиційного клімату (ситуаційні) та постановку і досягнення певних цілей на кожному етапі розвитку (цільові). Це дає можливість уточнити зміст інвестиційних моделей регіонального розвитку, їх структуру, етапи та підходи до розробки, а також можливості застосування в практиці регіонального управління [17].

Регіональна модель інвестиційної політики – це цілеспрямована науково обґрунтована діяльність місцевих органів влади щодо залучення та оптимального використання інвестиційних ресурсів з метою стійкого соціально-економічного розвитку та підвищення якості життя населення [18, с. 51].

Цілями розробки регіональних інвестиційних моделей, зокрема є: забезпечення реалізації довгострокових загальних та інвестиційних завдань соціально-економічного розвитку регіону; здійснення адекватної оцінки інвестиційного потенціалу регіону і можливостей маневрування ним; врахування імовірних варіантів розвитку інвестиційного клімату; відображення переваг і недоліків розвитку регіону. Особливостями моделювання інвестиційних процесів перехідного періоду є хаотичний характер економічних процесів та зміна „правил гри», непослідовна економічна політика, поява нових, непередбачених, таких що не підлягають жорсткому контролю й опису факторів і зв'язків. Крім того, процес ускладнюється унікальністю такого переходу для кожної держави, необхідністю врахування кризових ситуацій, наслідками руйнування попередніх економічних зв'язків. Дані умови ускладнюють моделювання регіонального розвитку, в т.ч. інвестиційного клімату.

Як показала практика, регулюючі функції держави в умовах ринкової трансформації не можуть бути ефективними за відсутності надійної системи управління інвестиційним процесом. Особливо вона потрібна для країн із перехідною економікою. Відсутність значних інвестиційних ресурсів для макроекономічного розвитку позбавляє економіку перспективи, дезорганізує регіональну інвестиційну діяльність. В Україні ще потрібно сформулювати ефективні механізми регулювання інвестиційних ресурсів, сучасну інфраструктурну базу, відповідні інституційні структури, аби посилити регулюючу функцію економічних процесів.

Література

1. Функціонування державних систем та механізмів управління національною економікою / Ред.: О.С. Поважний. – Донецьк, 2008. – 240 с. – (36. наук. пр. Донец. держ. ун-ту упр. Сер. Економіка; Т. 9, вип. 109). – укр.
2. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України: у 3 т. / за ред. акад. НАН України В.М. Гейця, акад. НАН України В.П. Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б.Є. Кваснюка. – К. : Фенікс., 2007. – 556 с.
3. Кармазіна Н.В. Управління інвестиційним процесом в умовах ринкової системи господарювання / Н.В. Кармазіна // Державне управління та місцеве самоврядування: Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Управління». Випуск 1 (7). – К. : Видавничо-поліграфічний центр АМУ, 2009. – С. 170 – 177.
4. Татаренко Н.О., Поручник А.М. Теорії інвестицій: Навч. посіб. – К. : КНЕУ, 2000. – 160 с.
5. Смоквіна Г. А., Ясінський В. Л. Інноваційно-інвестиційний та регуляторний механізми ринкової трансформації / Одеський національний політехнічний ун-т. – О. : ОРІДУ НАДУ, 2005. – 128 с.
6. Герасимчук З.В. Регіональна політика сталого розвитку: теорія, методологія, практика: Монографія. – Луцьк: Надстир'я, 2008. – 640 с.
7. Виленский А.А., Лившиц В.Н., Смоляк С.А. Оценка эффективности инвестиционных проектов. Теория и практика. – М.: Дело, 2004. – 888 с.
8. Рисин И.Е. Содержание региональной инвестиционной политики / И.Е. Рисин, С.В. Харитон // Энергия. – ХХІ век. – 2004. – №4. – С. 90.
9. Концепція регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 21.
10. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» №2850-IV від 8.09.2005/ /Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2005. – N 51. – ст. 548.

11. Гоптаренко Ю. Правові засади побудови інноваційно-інвестиційної моделі в Україні / Юридичний журнал. – 2004. – №6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1248>.
12. Запотоцький С. Особливості механізму залучення інвестицій в регіон [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Chseg/2008_4/Zapototsky.pdf
13. Герасимчук З.В., Вахович І.М. Організаційно-економічний механізм формування та реалізації стратегії розвитку регіону: Монографія. – Луцьк : ЛДТУ, 2002. – 248 с.
14. Буковинський С.А., Комаров В.А. Бюджет розвитку та пріоритети бюджетних інвестицій / С.А. Буковинський, В.А. Комаров // Фінанси України. – 2004. – № 9. – С. 3–19.
15. Луцишин Н. Формування інституційної структури регіональної політики в країнах Європи / Н. Луцишин // Регіональна економіка. – 2004. – № 3. – С. 199–209.
16. Бутко М.П. Реформи і регіон / Національна Академія Наук України, Рада по вивченню продуктивних сил України. – Чернігів : «Сіверянська думка», 1999. – 247 с.
17. Мельник М.І. Теоретико-методологічні засади оцінки та моделювання інвестиційного клімату регіону: автореф. дис. ... канд. екон. наук/ М.І. Мельник // Інститут регіональних досліджень НАН України. – Львів, 2005 – 29 с.
18. Кліменко О.В. Особливості інвестування в об'єкти невиробничої сфери на регіональному рівні / О.В. Кліменко // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – 2007. – № 2. – С. 47–55.

Рассмотрены проблемные вопросы регулирования инвестиционного процесса на государственном и региональном уровнях в Украине. Исследованы пути повышения эффективности системы привлечения внутренних и внешних инвестиционных ресурсов. Проанализирован организационно-экономический механизм привлечения инвестиций в регион.

Ключевые слова: *инвестиционный процесс, рыночный механизм, глобализация, экономический фундаментализм, региональная инвестиционная политика, инновационно-инвестиционная региональная программа, инвестиционные модели регионального развития.*

The problem questions of adjusting of investment process are considered on state and regional levels in Ukraine. The ways of improving of the effectiveness of attracting domestic and foreign investment resources are investigated. Organizational and economic mechanism for attracting investment in the region is analyzed.

Keywords: *investment process, market mechanism, globalization, economic fundamentalism, regional investment politics, innovative-investment regional program, investment models of regional development.*

UDC 330.3

A.S. Muzychenko,
Ph.D. in Economics, Professor,
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

APPROACHES AND METHODS FOR MONITORING AND EVALUATION OF IMPLEMENTATION OF THE REGIONAL STRATEGIES AND PROGRAMS

The paper presents general methodological approaches to determine the effectiveness of the implementation of regional policy, efficiency of achieving the set of strategic goals, objectives and priorities by the central and local executive authorities.

Key words: *method, monitoring, program, strategy, region, development, integration*

Relevance of the article is proved by the need of development of modern methodological approaches to determine the effectiveness of the implementation of regional strategies and programs, development of quantitative and qualitative indicators of efficiency of achieving the set of strategic goals, objectives and priorities by the central and local executive authorities.

It should be noted that the issue of improvement of regional development management is in the focus of the country, in particular, it is stated as being the task of the National Action Plan in the implementation of